

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1TdoV/13/2021
Identifikačné číslo spisu: 9519100005
Dátum vydania rozhodnutia: 24.01.2023
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Paluda
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:9519100005.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Petra Paludu a sudcov JUDr. Františka Moznera, JUDr. Dany Wänkeovej, JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a JUDr. Martiny Zeleňakovej v trestnej veci obvinenej JUDr. Z. A. pre prečin nepriamej korupcie podľa § 336 ods. 1 Trestného zákona, na neverejnom zasadnutí konanom 24. januára 2023 v Bratislave, o dovolaní obvinenej JUDr. Z. A. proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. mája 2020, sp. zn. 3 To 7/2019, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvinenej JUDr. Z. A.
o d m i e t a.

Odôvodnenie

Napadnutým rozhodnutím Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) podľa § 319 Trestného poriadku zamietol odvolania prokurátora a obvinenej proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica (ďalej len „špecializovaný trestný súd“) z 30. apríla 2019, sp. zn. BB-3T/1/2019, ktorým bola obvinená uznaná za vinnú z prečinu nepriamej korupcie podľa § 336 ods. 1 Trestného zákona na skutkovom základe, že

od presne nezistenej doby v mesiaci október 2016 do 20. júla 2017, v priestoroch svojej advokátskej kancelárie, v U. na ulici V. č. XX a tiež pred budovou Okresného riaditeľstva Policajného zboru v U. na H. D., opakovane, najmenej v šiestich prípadoch požadovala od svojej klientky Z. U., ktorú ako obhajkyňa zastupovala v trestnom konaní vedenom na Odbore kriminálnej polície Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Lučenci pod ČVS: ORP-656/2-VYS-LC-2015 inak nechcené vzdanie sa pozemku vo vlastníctve Z. U. formou odpredania, v tom čase presne nekonkretizovanej cudzej osobe, za čo Z. U. prisľúbila, že svojím vplyvom zabezpečí vybavenie u príslušného orgánu činného v trestnom konaní zastavenie jej trestného stíhania v uvedenom trestnom konaní a za týmto účelom dňa 20. júla 2017, v čase o 15.15 hod., v priestoroch svojej advokátskej kancelárie v U. na ulici V. č. XX dala Z. U. podpísať štyri vyhotovenia kúpnej zmluvy, medzi predávajúcim Z. U. a kupujúcim Z., s.r.o. so sídlom U., A. č. XXXX/XX, v zastúpení Mgr. B. V., ktorej predmetom bol odpredaj nehnuteľností nachádzajúcich sa na Liste vlastníctva č. XXXXX, obec a katastrálne územie U., parcela registra „Y“, parcelné číslo

XXXX/XX o výmere 10 576 m², druh pozemku orná pôda a parcela registra „Y“, parcelné číslo XXXX/XX o výmere 1 924 m², druh pozemku orná pôda, túto kúpnu zmluvu od Z. U. po podpísaní a notárskom overení podpisov následne prevzala s tým, že kupujúcemu a na Katastrálny úrad túto kúpnu zmluvu poskytne až po vydaní a následnom nadobudnutí právoplatnosti uznesenia o zastavení trestného stíhania Z. U..

Za to špecializovaný trestný súd obvinenej podľa § 336 ods. 1, § 38 ods. 2, § 36 písm. j) a § 37 písm. e) Trestného zákona uložil trest odňatia slobody vo výmere jedeného roka, výkon ktorého trestu podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona podmienene odložil za súčasného uloženia skúšobnej doby podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona v trvaní dvoch rokov. Okrem toho jej podľa § 56 ods. 1 Trestného zákona uložil aj peňažný trest vo výške 3 000 eur a pre prípad, že by výkon tohto peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, jej podľa § 57 ods. 3 Trestného zákona ustanovil náhradný trest odňatia slobody vo výmere troch mesiacov.

Obvinená JUDr. Z. A. v dovolaní deklaruje naplnenie dovolacích dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c), g) a i) Trestného poriadku.

V súvislosti so zásadným porušením práva na obhajobu, v kontexte dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, poukázala na začiatok konania v tejto trestnej veci, uvádzajúc, že zo zápisnice o vyluchu svedkyne Z. U. zo 6. februára 2017 o 11.35 hod. (ktorým oznamuje spáchanie trestnej činnosti advokátkou JUDr. Z. A.) vyplýva, že vtedy už bolo začaté trestné stíhanie „vo veci“. Trestné stíhanie vo veci tu bolo začaté na základe realizačného návrhu zo 6. februára 2017, pričom z údajov, ktoré mal informátor uviesť orgánom činným v trestnom konaní sa javí, že ním bola samotná Z. U. (klientka advokátky, neskôr v postavení agentky) ako aj jej dcéra MUDr. O. U. (neskôr v postavení svedkyne). K realizačnému návrhu mali byť pripojené dôkazy - úradné záznamy z operatívno-pátracej činnosti z 1. februára 2017 ako aj podania informácií Z. U. z 2. februára 2017 a MUDr. O. U. z 2. februára 2017.

Obvinená uviedla, že hoci jej úmysel páchať trestnú činnosť nepriamej korupcie mal byť pred naposledy menovanými prejavý už v októbri 2016, tieto osoby sa obrátili na políciu až začiatkom februára 2017, pričom Z. U. vypovedala, že od októbra 2016 sa s ňou obvinená nepokúšala nadviazať žiaden kontakt. Obvinená z toho dôvodí, že iniciatívu voči nej vyvinula Z. U. po tom, čo začala spolupracovať s políciou.

Z realizačného návrhu a v spise chýbajúcich úradných záznamov z 1. februára 2017 a 2. februára 2017 podľa obvinenej jednoznačne vyplýva, že trestné stíhanie vo veci bolo začaté len účelovo z dôvodov, aby informátorka Z. U., ako aktívna agentka, mohla voči podozrivej - obvinenej zabezpečiť dostatok dôkazov.

Obvinená namietla, že z odôvodnenia realizačného návrhu zo 6. februára 2017 a obsahu výpovede svedkyne Z. U. z rovnakého dňa vyplýva, že realizačný návrh bol spísaný namiesto trestného oznámenia podaného Z. U. voči konkrétnej osobe - JUDr. Z. A.. Hoci z tohto realizačného návrhu vyplývajú konkrétne skutočnosti o činnosti iných osôb pri výkupe pozemkov, Z. U. ich vo svojej výpovedi účelovo označuje neurčito ako osoby v pozadí, akoby o nich nemala vedomosť, pričom fakty majú byť zadovážené až políciou v rámci vyšetrovania. Tento postup polície bol podľa obvinenej účelový a smeroval k zabezpečeniu dôkazov o údajnej trestnej činnosti obvinenej aktívnym konaním Z. U. ako agenta provokatéra, ktorej úlohou bolo predstierať pred advokátkou záujem na odpredaji nehnuteľností, aj keď ho ešte v októbri 2016 mala v rozhovore s advokátkou rezolútne odmietnuť.

Obvinená ďalej poukázala na judikatúru týkajúcu sa neprípustnosti vedenia trestného stíhania len „vo veci“ pri splnení podmienok aj podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku, namietajúc, že už v prípravnom konaní, predtým, než jej bolo vznesené obvinenie, bol zvolený postup, ktorý zásadným spôsobom obmedzil jej právo na obhajobu.

S poukazom na zverejnenú Reakciu prokurátorov Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky na návrh stanoviska Súdnej rady Slovenskej republiky k rozhodnutiu generálneho prokurátora podľa § 363 Trestného poriadku, osobitne na tú časť, ktorá sa zaoberá nezákonným vydávaním uznesení o začatí trestného stíhania podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku pro futuro, teda pre skutky, ktorých spáchanie sa ešte len v budúcnosti predpokladá, obvinená uviedla, že takúto prax orgány činné v trestnom konaní zvolili aj v jej prípade.

Podotkla, že prehnaná aktivita orgánov činných v trestnom konaní mohla súvisieť s tým, že Z. U., sama obvinená z podvodu, má dcéru zamestnanú na polícii; čím jej chceli kolegovia „pomôcť“. Z. U. sa zároveň mohla domnievať, že spolupráca s políciou zlepši jej postavenie vo vlastnej trestnej veci.

Obvinená namietla, že znenie stíhaného skutku jej znemožňovalo riadny výkon obhajoby. Ten je totiž formulovaný veľmi zložito a nejednoznačne (od presne nezistenej doby v mesiaci október 2016 do 20. júla 2017, najmenej v šiestich prípadoch), bez opory v zadovážených dôkazoch, čo umožňuje subsumovanie rôznych vopred nie známych dôkazov a ich interpretácie v jej neprospech. Skutok je podľa nej formulovaný aj vnútorne rozporne a právne nezmyselne - napríklad veta definujúca žiadaný úplatok ako „inak nechcené vzdanie sa pozemku vo vlastníctve Z. U. formou odpredania“, lebo buď sa niekto vzdá pozemku, čo znamená bez protihodnoty, alebo ho odpredá, čo už nie je vzdanie sa pozemku. Skutok okrem toho obsahuje množstvo detailov, ktoré vo vzťahu k podstate veci a ustálenej právnej kvalifikácii a vykonaným dôkazom totožnosť skutku dostatočne nevy vymedzujú, práve naopak, jeho ustálenie sťažujú. Podotkla, že jej trestná činnosť mala byť zdokumentovaná za použitia agenta a informačno-technických prostriedkov, avšak takto získané dôkazy sa nepremietli do formulácie skutku, ktorý zostal v rovine „od presne nezistenej doby v mesiaci október 2016 do 20. júla 2017, ... opakovane, najmenej v šiestich prípadoch požadovala inak nechcené vzdanie sa pozemku...“. Za predpokladu, že tieto záznamy sú usvedčujúcimi dôkazmi, mali sa prejavíť v presnej formulácii skutku časom, miestom a spôsobom spáchania trestnej činnosti. Pokiaľ sa tak nestalo, znamená to, že na základe týchto dôkazov nebolo možné ustáliť, kedy a v koľkých prípadoch mala obvinená žiadať úplatok od svojej klientky. Pre posúdenie nebezpečnosti a závažnosti konania nie je bez významu, či páchatel požadoval úplatok raz, dvakrát alebo šesť a viackrát. Formulácia „najmenej v šiestich prípadoch“ evokuje dojem extrémne nátlakového správania sa pri požadovaní úplatku, čo nekorešponduje s vykonaným dokazovaním.

K prvému z uplatnených dovolacích dôvodov obvinená uviedla, že stíhaný skutok nie je vymedzený v súlade s § 163 ods. 3 Trestného poriadku ani vo vzťahu k právnej kvalifikácii skutku, kde sa uvádza, že spáchala prečin nepriamej korupcie podľa § 336 ods. 1 Trestného zákona, hoci toto ustanovenie v písm. a) až d) rozlišuje rôzne kategórie osôb a okolností, v súvislosti s ktorými možno naplniť znaky uvedenej skutkovej podstaty. Keďže ani skutková veta neobsahuje bližšiu identifikáciu „príslušného orgánu“, na ktorý mala svojím vplyvom pôsobiť, potom nie je možné ustáliť, ktorý z kvalifikačných znakov skutkovej podstaty prečinu nepriamej korupcie podľa § 336 ods. 1 Trestného zákona svojím konaním naplnila.

Obvinená na margo toho poukázala, že vo veci bol ako svedok vypočutý prokurátor Okresnej prokuratúry Lučenec, JUDr. O. A., ale vykonaným dokazovaním sa nezistilo, že by tento pri rozhodnutí o zastavení trestného stíhania (vedeného voči Z. U.) porušil svoje zákonné povinnosti.

K zásadnému porušeniu práva na obhajobu podľa obvinenej došlo aj tým, že vo veci konajúce súdy sa vo svojich rozhodnutiach nezaoberali podstatnými námietkami obhajoby.

Dovolací dôvod uvedený v ustanovení § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku má zakladať použitie agentky spoločne s informačno-technickými prostriedkami, z ktorých vzišli zvukové a zvukovoobrazové záznamy komunikácie obvinenej ako advokátky s jej klientkou, Z. U., ktorá pôsobila ako agentka provokatérka a súčasne aj ako svedkyňa.

S poukazom na znenie judikátu uverejneného v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod č. 2/2017 obvinená uviedla, že Z. U. bola 6. februára

2017 o 11.35 hod. vypočutá na polícii ako svedok podľa § 127 Trestného poriadku. Podľa zápisnice o výsluchu v tom čase už bolo začaté konanie vo veci prečinu nepriamej korupcie podľa § 336 ods. 1 Trestného zákona, z ktorého bola jednoznačne podozrivá JUDr. Z. A. Z. U. podala 6. februára 2017 svedeckú výpoveď, v ktorej oznámila skutočnosti, že dochádza k páchaniu trestnej činnosti tým, že niekedy v októbri 2016 od nej obvinená žiadala, aby odpredala pozemok tretím osobám, ktoré svedkyňa identifikovala ako JUDr. P. Z. a Mgr. B. V., výmenou za vybavenie zastavenia jej trestného stíhania. Svedkyňa podľa svojej výpovede tento návrh rezolútne odmietla. Na otázku policajta, či ju advokátka po opísanom stretnutí opäť kontaktovala vo veci predaja, svedkyňa uviedla, že v januári telefonicky hovorila so sekretárkou, ale osobne sa (pred svojím výsluchom na polícii) s obvinenou nestretla ani s ňou nehovorila. Na tomto výsluchu svedkyňa súhlasila, že bude spolupracovať s políciou a súhlasí s odpočúvaním svojho mobilného telefónu.

Z vyšetrovacieho spisu vyplýva, že po tom ako svedkyňa vypovedala 6. februára 2017 o údajnom páchaní trestnej činnosti, bola za agentku ustanovená 8. februára 2017, avšak jej ustanovenie bolo zrušené 14. februára 2017. Za agentku bola opäť ustanovená 27. februára 2017, ale jej ustanovenie bolo zrušené 17. marca 2017. Tretíkrát bola za agentku ustanovená 31. marca 2017, pričom príkaz na použitie agentky vydal sudca pre prípravné konanie 3. apríla 2017 a jej pôsobenie ako agentky bolo predĺžené na návrh z 26. júna 2017 do 29. júna 2017.

Svedkyňa opäť vypovedala na polícii 24. februára 2017 (keď jej ustanovenie za agentku bolo zrušené 14. februára 2017), pričom svoju výpoveď doplnila o skutočnosti, ktoré nastali po jej skoršej výpovedi a ktoré iniciovala svedkyňa, nie obvinená. Dňa 13. februára 2017 sa objednala na konzultáciu k advokátke (obvinenej) na 15. februára 2017, pričom obsah konzultácie opísala tak, že sa vlastne týkal ich ďalšieho postupu v trestnom konaní, prípravy na výsluch svedkov. Bola to svedkyňa Z. U., ktorá sa v rozhovore s obhajkyňou vrátila k téme predaja pozemku. Na podnet svedkyne obvinená sľúbila, že zistí detaily okolo záujmu o kúpu pozemku, či kupujúci chce jednu štvrtinu alebo jednu šestinou z neho.

Svedkyňa bola opätovne vypočutá na polícii ako svedkyňa 29. marca 2017 (kedy de iure nebola agentkou), t. j. v štádiu trestného stíhania vedeného „vo veci“, kedy podrobne opisovala obsah rozhovoru s obvinenou, ktorý opäť vzišiel z jej iniciatívy. Telefonicky si 22. marca 2017 dohodla termín stretnutia na 28. marca 2017 so zámienukou, aby sa obvinená vyjadrila k listine, ktorá bola svedkyňi doručená v civilnom konaní. Predmetom tejto výpovede svedkyne sú znovu udalosti v čase, kedy už spolupracovala s políciou, hoci v čase konzultácie bolo jej ustanovenie za agenta opätovne zrušené.

Svedkyňa Z. U. v štádiu, keď sa domnievala, že pôsobí ako agentka, aktívne v súčinnosti s políciou napomáhala tomu, aby došlo k situácii, ktorá by u obvinenej mohla byť kvalifikovaná ako prečin nepriamej korupcie. Keďže ustanovenie svedkyne Z. U. za agentku bolo opakovane zrušené (pri opätovnom ustanovovaní), dá sa uzavrieť, že po celý čas pôsobila de facto ako agentka (v určitých obdobiach aj de iure); v tomto ohľade je podstatné, že všetky dôkazy, ktoré mali obvinenú usvedčovať, boli zadovážené a aj zámerne vytvorené v období uvedenej spolupráce Z. U. s políciou. Táto svedkyňa teda neinterpretovala to, čo malo nasvedčovať spáchaniu trestnej činnosti, ale aktívne konala v záujme navodenia situácie, ktorá mala do takéhoto konania vyústiť.

Svedkyňa Z. U. bola 28. mája 2018 po vznesení obvinenia JUDr. Z. A. vypočutá prokurátorom v postavení svedkyne - agentky, kedy však vypovedala, ako keby bola len svedkom udalostí, hoci väčšia časť jej výpovede sa týkala obdobia, kedy bola de facto s políciou spolupracujúcim svedkom, ktorý inštitút Trestný poriadok nepozná, nakoľko jej ustanovenie za agentku bolo opakovane zrušené, ale ona sama aktívne participovala na vytvorení situácie, ktorou malo dôjsť k spáchaniu trestnej činnosti.

Čo sa týka zvukovoobrazových záznamov, k nim obvinená uviedla, že boli zabezpečené po tom, ako menovaná svedkyňa (de facto agentka) aktívne pripravovala situáciu a predstierala pred obvinenou záujem o odpredaj pozemku. Tieto záznamy teda zachytávajú dej, v ktorom obvinená, netušiac, že sa vedie trestné stíhanie vo veci, konala v domnienke, že realizuje želanie svojej klientky odpredať pozemok.

Obvinená v tejto súvislosti podotkla, že Z. U. vystupovala ako agentka voči vlastnej obhajkyňi. Vzťah advokáta a klienta je pritom založený na vzájomnej dôvere, pričom advokát je viazaný mlčanlivosťou a je povinný konať v súlade s pokynmi klienta, ak tieto nie sú v rozpore so zákonom.

S poukazom na § 117 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku obvinená uviedla, že Z. U. pôsobila ako agentka v rozpore so zákonom a bez jej aktivity by k skutku (rokovaniu o uzatvorení kúpnej zmluvy, rozmeraní pozemku, dojednaní kúpnej ceny a podpisu zmluvy), ktorý orgány činné v trestnom konaní nesprávne posúdili ako prečin nepriamej korupcie, nikdy nedošlo.

Výsledok, ktorý sa mal korupciou dostať v podobe zastavenia trestného stíhania Z. U., vyplynul z dôkaznej situácie a bol jej zákonným dôsledkom; nebol teda výsledkom korupčného správania. K zastaveniu trestného stíhania došlo navyše skôr, než bola kúpna zmluva uzatvorená.

Poukazujúc na právnu vetu uverejnenú v Zbierke pod č. 52/2014, obvinená uviedla, že z dokazovania jasne vyplynulo, že obvinená medzi štyrmi očami oznámila svojej klientke, že tretia osoba prejavila záujem o odkúpenie nehnuteľnosti v jej vlastníctve. Rovnako nesporným faktom bolo, že Z. U. takúto požiadavku rezolútne odmietla, čo potvrdila nielen samotná Z. U. ale aj jej dcéra MUDr. O. U.. Pre posúdenie zákonnosti aktivity nasadenej agentky Z. U. je tak podstatné, či obvinená po tomto odmietnutí predaja pozemku Z. U. s danou požiadavkou opakovane oslovovala alebo akceptovala jej rozhodnutie pozemok nepredať. Súdy posúdili počínanie Z. U. ako zákonné, hoci také nebolo, keď opomenuli zohľadniť, že obvinená potom, ako Z. U. odmietla predaj pozemku viac túto neoslovovala. Bola to, práve naopak, Z. U., ktorá obvinenú oslovila s tým, že si to rozmyslela a pozemok odpredá. Z. U. podľa slov obvinenej deklarovala pred ňou záujem na uzatvorení kúpnej zmluvy a požiadala ju, aby zistila, či záujem u kupujúceho pretrváva, až keď začala spolupracovať s políciou, pričom až následne boli použité informačno-technické prostriedky, ktoré v podstate zachytili rokovania o ustálení obsahu zmluvy, jej predmetu, výške kúpnej ceny a tiež účelovo nainscenované povzdychy Z. U., že pozemok predat' nechce a či sa to nedá urobiť inak.

Bola to extrémna aktivita svedkyne a neskôr agentky, ktorá bola predstieraná v záujme polície do takej miery, že zaviedla aj kupujúceho v tom, že predaj pozemku je mienený vážne. Kupujúci dal na vlastné náklady vyhotoviť geometrický plán, ktorým sa odčlenila z pozemku Z. U. tá časť, ktorú si stanovila ona sama a nie kupujúci, pričom do obsahu zmluvy obvinená nezasahovala. Viacero stretnutí medzi obvinenou a Z. U. súviselo práve s dojednávaním obsahu zmluvy. Z. U. pritom zámerne v zvukovoobrazovej nahrávke prízvukovala, že pozemok predat' nechce a či neexistuje iná možnosť; práve táto okolnosť, zdanlivo svedčiaca v neprospech obvinenej, mala svedčiť o absencii slobody vôle na strane Z. U. pri uzatvorení zmluvy a o korupčnom správaní obvinenej. Obvinená uviedla, že súdu ponúkla logické vysvetlenie svojho postupu ako advokátky, ktorý bol legitímny a výlučne v záujme klientky Z. U.. Spomenúť záujem o odkúpenie pozemku zo strany tretej osoby, podľa obvinenej nemôže predstavovať porušenie povinností advokáta. Obsah rozhovoru, ktorý sa odohral so Z. U. v októbri 2016, táto svedkyňa neinterpretovala správne. Nakoľko svedkyňa bola podozrivá z podvodného nadobudnutia vlastníckeho práva k pozemku, nemohla daný pozemok predat' tretej osobe, a preto bola informovaná o potrebe zastavenia trestného stíhania, ktoré bolo voči nej vedené. Zastavenie trestného stíhania teda bolo podmienkou predaja a nie predaj bol podmienkou zastavenia trestného stíhania, ako to tvrdí svedkyňa. V súlade s tým bol aj postup prokurátora, ktorý zastavil trestné stíhanie Z. U. skôr, než bola podpísaná dotknutá kúpna zmluva. Tento prokurátor zároveň podal obžalobu na spoluobvineného M. A., čím nijako „nepomohol“ realizácii predaja pozemku, ba práve naopak, lebo po odsúdení menovaného za podvod by ani Z. U. nenadobudla vlastnícke právo k predmetnému pozemku, a teda by ho nemohla predat' tretím osobám. Práve tejto ďalšej fázy civilného konania sa mala týkať dohoda, ktorú obvinená v zachytených rozhovoroch prízvukovala.

S poukazom na rozhodnutie uverejnené v Zbierke pod č. 49/2017-II. obvinená uviedla, že pokiaľ prokurátor zastavil trestné stíhanie zákonným spôsobom a obvinená ako obhajkyňa v prospech svojej klientky - obvinenej v trestnom konaní pôsobila tak, aby k zastaveniu trestného stíhania došlo, keďže obvinená Z. U. trvala na svojej nevine, tak potom obvinená (advokátka) nevybočila z legálneho účelu

svojej práce a nesmerovala ani k zneužitiu právomoci orgánu činného v trestnom konaní vedenom voči Z. U.. Obvinenej pritom nebolo preukázané priame pôsobenie na osobu, ktorá disponuje právomocou a ani to, že by bola podplácanou osobou.

Nezákonnosť pôsobenia Z. U. ako agentky obvinená odvodzuje i z nesprávnej kvalifikácie skutku ako nepriamej korupcie a súčasne faktu, že menovaná nebola príslušníčkou Policajného zboru alebo polície iného štátu.

Z. U. v čase, kedy bola použitá ako agentka, bola okrem toho sama obvinenou zo spáchania prečinu podvodu, čo znižuje jej dôveryhodnosť. Súdny podľa obvinenej rezignovali na vyhodnotenie dôveryhodnosti tejto svedkyne, hoci obhajoba prednášala konkrétne námietky voči jej osobe. Súdny celkovo podľa obvinenej pristúpili k hodnoteniu dôkazov nevyvážené, keď dôkazy a tvrdenia obhajoby úplne opomínali, prikladajúc väčšiu váhu nezákonne získaným obrazovo-zvukovým záznamom, ktoré sú navyše vytrhnuté z kontextu.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku obvinená znovu uviedla, že právna kvalifikácia skutku mala byť vyjadrená presnejšie, označením niektorého z písmen a) až d) § 336 ods. 1 Trestného zákona.

Zo skutku podľa obvinenej vyplýva, že ona žiadala predaj pozemku (úplatok) pre inú (podplácanú) osobu. Súčasne sa tam však uvádza, že to bola obvinená, kto Z. U. prisľúbil, že svojím vplyvom bude pôsobiť na zastavenie trestného stíhania. Keď potom § 336 Trestného zákona uvádza, že podplácaná má svojím vplyvom alebo prostredníctvom iného pôsobiť, potom musí byť považovaná za podplácanú osobu. V konaní pritom podľa obvinenej nebolo preukázané, že by spoločnosť Z. s.r.o. alebo jej konateľ Mgr. B. V. boli v akomkoľvek vzťahu k jej osobe okrem kolegiálneho vzťahu s JUDr. P. Z.Á., ktorý ako advokát zastupuje uvedenú spoločnosť. Nebolo preukázané ani to, že by úplatok poskytnutý tejto spoločnosti bol podplácaním obvinenej, resp. že by spoločnosť Z. s.r.o. alebo obvinená akokoľvek pôsobili na výkon právomoci príslušného orgánu.

Obvinená opätovne zdôraznila, že skutok v opise toho, čo malo byť úplatkom - inak nechcené vzdanie sa pozemku formou odpredaja, je zložitou konštrukciou, ktorá vo výsledku nemôže byť úplatkom, ako ho poníma § 336 ods. 1 Trestného zákona. Orgány činné v trestnom konaní sa nasilu snažia odôvodniť, prečo uzatvorenie kúpnej zmluvy s kupujúcim, na základe ktorej bola predávajúcej riadne vyplatená kúpna cena, má byť považované za úplatok, aby konanie obvinenej mohlo byť kvalifikované ako prečin nepriamej korupcie. Podľa názoru obvinenej je úplatkom plnenie, ktorého protiplnením je konanie podplácanej osoby, ktorá svojím vplyvom pôsobí na subjekty uvedené napr. v § 336 ods. 1 Trestného zákona v súvislosti s výkonom ich činnosti, aby táto bola nezákonná, a to v prospech osoby poskytujúcej úplatok. Takéto plnenie je bez právneho nároku, lebo osoby uvedené v § 336 ods. 1 písm. a) až d) Trestného zákona sú povinné vykonávať určité činnosti vo verejnom záujme riadne a v súlade so zákonom za plat, ktorý dostávajú. Pri skutkovej podstate nepriamej korupcie musí ísť o plnenie, ktorého protihodnotou je vybavenie alebo prisľub vybavenia určitej nezákonnej záležitosti. V danom prípade je však skutkový dej zdokumentovaný a opísaný tak, akoby Z. U. nebola o úplatok žiadaná, nedala ho ani nesľúbila, ale ako keby bola donútená predaj pozemok, ktorý odpredať nechcela. Z ustáleného skutkového stavu rovnako nevyplývalo, že by prokurátor pri zastavení trestného stíhania konal nezákonne. Ak sa niekto vzdá pozemku, potom ho nepredáva a nedostáva zaň protihodnotu v podobe kúpnej ceny. Ak formulácia skutku má naznačovať, že Z. U. neuzatvorila dotknutú zmluvu slobodne a vážne, ale v tiesni, pod nátlakom alebo inou hrozbou, takýto právny úkon je absolútne neplatný. Zo skutku sa podľa obvinenej javí, že plnenie malo byť od Z. U. vynútené, pri zneužití jej postavenia ako osoby obvinenej z prečinu podvodu. V konaní však podľa obvinenej nebolo preukázané ani to, že by Z. U. nekonala slobodne v tom zmysle, že by sa sama nepodieľala na tvorbe obsahu zmluvy (ona určila, ktorú časť pozemku má geodet zamerať, ona si stanovila výšku kúpnej ceny); zmluvu aj s klauzulou, že ju podpisuje dobrovoľne, slobodne a vážne podpísala a svoj podpis nechala overiť u notára. Celé toto konanie predstierala kvôli spolupráci s políciou ako agentka provokatérka.

Ak by Z. U. toto konanie nepredstierala, ale konala v domnienke, že týmto spôsobom dosiahne zastavenie trestného stíhania, pričom k tomuto zastaveniu by došlo aj tak, nakoľko boli na to splnené podmienky, mohla konať v omyle, do ktorého mohla byť zámerné uvedená. Obvinená v tomto smere poukázala na judikatúru, podľa ktorej nejde o prečin nepriamej korupcie, ale o podvod, ak páchatel len predstiera, že bude svojím vplyvom pôsobiť na výkon právomoci verejného činiteľa, no v skutočnosti to nemieni urobiť.

Obvinená namietla, že súdy neprikladali váhu tomu, že Z. U. pociťovala ako škodu, resp. hroziacu škodu, ak by bola donútená odpredať časť svojho pozemku, nakoľko si to neželala. Pritom pojmovým znakom nepriamej korupcie nie je spáchanie škody na strane osoby, od ktorej je úplatok žiadaný - poškodený je verejný záujem na zákonomnom výkone verejnej správy. Polícia zaistila kúpne zmluvy krátko potom, ako ich Z. U.Á. podpísala, čím zdanlivo zabránila škodlivému - od predávajúcej vynútenému následku. Tento následok by sa však nikdy nedostavil, keby Z. U. neprejavila záujem kúpnu zmluvu uzatvoriť, nedotvárala jej obsah a nepodpísala ju. Skutok podľa obvinenej je nesprávne koncipovaný a nezodpovedá tomu, čo Z. U. vo svojej výpovedi zo 6. februára 2017 zdôrazňovala; obávala sa, že je nútená pozemok prediť a ak to neurobí, bude nezákonne stíhaná, ktorá obava sa javila ako dôvodná aj v kontexte toho, že trestné stíhanie voči nej začalo na základe anonymného trestného oznámenia potom, ako opakovane odmietla pozemok prediť.

Nesprávna kvalifikácia skutku mala vplyv aj na príslušnosť súdu, ktorý v danej veci rozhodoval a taktiež zákonnosť použitia svedkyne Z. U. v pozícii agentky.

Z týchto dôvodov obvinená navrhla, aby najvyšší súd po zistení, že sú dané dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c), g) a i) Trestného poriadku podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil rozsudkom porušenie zákona v príslušných ustanoveniach, o ktoré sa dôvod dovolania opiera. Aby podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnuté uznesenie najvyššieho súdu ako aj jemu predchádzajúci rozsudok Špecializovaného trestného súdu a postupom podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal Špecializovanému trestnému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Prokurátor k dovolaniu uviedol, že napadnuté rozhodnutie bolo vydané na základe zákonného procesu, spravodlivého a správneho vyhodnotenia všetkých dôkazov.

Obvinenej argumentáciu hodnotí ako účelovú a neopodstatnenú. Čo sa týka uplatnených námietok, tie podľa neho nespĺňajú predpokladaný obsah dovolacích dôvodov, zdôrazňujúc, že ich podstatná časť má povahu neprípustných skutkových tvrdení.

Obvinenou namietané začatie trestného stíhania považuje za neopodstatnené, nakoľko toto bolo v čase vydania uznesenia v súlade s Trestným poriadkom a dôkazným stavom, čo bolo potvrdené pri vykonávaní dozoru prokurátora a rozhodovaní sudcu pre prípravné konanie, prvostupňového i odvolacieho súdu. Tvrdenie, že pri splnení podmienok podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku tu bolo vedené trestné stíhanie len „vo veci“ nie je pravdivé. V prípade obvinenej došlo k vzneseniu obvinenia až po splnení zákonných podmienok, teda v situácii, keď existoval dostatočný podklad na presvedčenie o vyššej miere pravdepodobnosti o spáchaní trestného činu určitou osobou. Následne mala obvinená plne zachovanú možnosť uplatnenia svojich práv, a to aj prostredníctvom obhajcu.

Rovnako nie je pravdou, že v tejto veci bolo vydané všeobecné uznesenie pre skutok, ktorý sa ešte nestal. Trestné stíhanie tu totiž bolo začaté pre dostatočne špecifikovaný korupčný skutok, ktorý sa už začal páchať a jeho páchanie prebiehalo.

Skutok, ktorý sa v priebehu konania upresňoval je dostatočne konkrétny, jasný, zrozumiteľný a vystihuje inkriminované konanie páchatelky, ako sa odohrávalo v realite vrátane jeho následku. Účelové je v tomto smere tvrdenie, že „vzdanie sa“ pozemku môže byť len bez protihodnoty a že sa nemožno vzdať jeho odpredaním. Práve prípad pani Z. U. je dôkazom, že tejto bola daná ponuka prenechať

pozemky, ktorých sa inak vzdať nechcela a ani nemala v pláne, a to za určitú finančnú protihodnotu, ktorá skutočnú hodnotu pre jej vlastníčku nepredstavovala. Nepochybne tým išlo o plnenie sčasti majetkovej a tiež sčasti nemajetkovej povahy v zmysle § 131 ods. 3 Trestného zákona. V dotknutom prípade nešlo o vydieranie, ale o korupčný trestný čin, nakoľko zo strany obvinenej išlo výhradne o ponuku zabezpečenia zastavenia trestného stíhania, ktorej akceptácia bola zo strany Z. U. dobrovoľná; ponuka nebola vynucovaná násilne ani hrozbou konkrétnej ujmy a bola celkom nepochybne myslená ako protislužba vyžiadaného úplatku.

Nedôvodná je námietka nedostatočného označenia právnej kvalifikácie v rozsudku, pokiaľ ide o § 336 Trestného zákona. Výhrada spočívajúca v neuvedení konkrétneho písmena v rámci prvého odseku naposledy uvedeného ustanovenia je mylná a nezodpovedá právnej úprave účinnej v čase spáchania skutku, a to ani pri rešpektovaní § 2 ods. 1 Trestného zákona. Podľa prokurátora zrejme uniklo pozornosti obvinenej, že novo formulovaná skutková podstata trestného činu nepriamej korupcie, ktorá je vo svojich odsekoch delená na jednotlivé písmená podľa objektu, na ktorý sa pôsobí, bola zavedená novelou Trestného zákona prijatou v podobe zákona č. 312/2020 Z. z. s účinnosťou od 1. januára 2021, tzn. dávno po spáchaní skutku, pričom nie je ani priaznivejšia pre obvinenú, keďže podľa súčasnej právnej úpravy by hrozil odsúdenej trest odňatia slobody na 3 roky až 8 rokov.

Právo obvinenej na obhajobu podľa prokurátora nebolo porušené ani odôvodneniami súdnych rozhodnutí, keďže tieto boli dostatočne podrobne rozpísané a boli v nich zodpovedané všetky skutočnosti, otázky a úvahy podstatné pre posúdenie preukázania skutkového stavu, právnej kvalifikácie a realizovaného procesného postupu.

Pokiaľ ide o námietky týkajúce sa agenta a obrazovo-zvukových záznamov, tieto považuje za účelové a nedôvodné. V tomto prípade totiž nešlo o žiadnu policajnú a nedovolenú provokáciu policajných orgánov či Z. U.. Trestná činnosť obvinenej bola procesným spôsobom zdokumentovaná týmito informačno-technickými prostriedkami, až keď sa v podobe vyžiadania úplatku začala obvinenou páchať a smerovala k svojej ďalšej forme - prevzatiu úplatku. K stíhanej trestnej činnosti, resp. k vnútornému rozhodnutiu obvinenej osloviť s korupčnou ponukou Z. U. a prejaviť toto vnútorné rozhodnutie aj vo vonkajšom svete verbálnym a iným prejavom, obvinenú neprimáli ani policajné orgány a táto iniciatíva alebo nápad nevyvstali ani od Z. U.. S touto iniciatívou preukázateľne prišla prvotne samotná obvinená; samozrejme, možno sa logicky domnievať, že na základe tomu predchádzajúcej iniciatívy iných osôb (konzumentov úplatku), ktorým však podiel na trestnej činnosti nebol procesne relevantne preukázaný. Ak Z. U. pri svojich prirodzených stretnutiach s obvinenou ako svojou advokátkou riešiacou jej aktuálnu právnu situáciu sa v rozhovoroch opýtala, prípadne pripomenula predtým predloženú ponuku, riadnym právne relevantným alebo neprípustným spôsobom už prebiehajúcu trestnú činnosť obvinenej podľa prokurátora nevyprovokovala.

Na podklade tejto argumentácie prokurátor navrhol odmietnuť dovolanie obvinenej postupom podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.

Najvyšší súd ako súd dovolací po zistení, že dovolanie obvinenej spĺňa všetky formálne podmienky podľa § 382 písm. a), b) a d) až f) Trestného poriadku, sústredil svoju pozornosť na jeho vecnú stránku a dospel k záveru, že mu nie je možné vyhovieť, nakoľko zrejším spôsobom nespĺňa dôvody dovolania uvedené v § 371 (ods. 1) Trestného poriadku.

Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom, čo znamená, že si ho nemožno zamieňať s odvolaním a jeho uplatnením tak nahrádzať, resp. násobiť právo na podanie odvolania. Výnimočnosť tohto opravného prostriedku vyjadrujú okrem iného aj jednotlivé dovolacie dôvody, nakoľko tie sú v Trestnom poriadku (§ 371 ods. 1, ods. 3) vymedzené podstatne užšie ako je tomu pri odvolaní; pre vyslovenie záveru o ich existencii musí záujem na zákonnosti a spravodlivosti výrazne prevyšovať nad záujmom na stabilite súdneho rozhodnutia, resp. ním formulovaného právneho stavu. Dovolanie teda nie je určené na nápravu akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších.

Ešte pred vecnou analýzou podaného dovolania je potrebné vo všeobecnej rovine zdôrazniť, že pokiaľ ide o rozsah a hĺbku dovolacieho prieskumu, ten je v súlade s obmedzeným revíznym princípom (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) určovaný výhradne obsahom dovolania. Osoba oprávnená na podanie tohto mimoriadneho opravného prostriedku teda musí v dovolaní špecifikovať, ktorú časť rozhodnutia napáda (či spochybňuje zákonnosť rozhodnutia ako celku, alebo len niektorý/é z jeho výrokov a prípadne aj konanie, ktoré predchádza tomu zodpovedajúcej časti) a v nadväznosti na to uviesť konkrétne chyby, ktoré majú nezákonnosť dotknutej časti rozhodnutia zakladať. To znamená, že zodpovednosť za kvalitu podaného dovolania znáša sám dovolateľ, keďže iba ten svojimi námietkami určuje hranice prieskumnej povinnosti dovolacieho súdu; najvyšší súd nemôže na seba prebrať vlastnú aktivitu dovolateľa a iniciatívne zisťovať chyby v napadnutom rozhodnutí alebo aj v jemu predchádzajúcom konaní, ktoré by zodpovedali niektorému z prípustných dovolacích dôvodov. V zmysle ustálenej rozhodovacej praxe platí, že viazanosť najvyššieho súdu dôvodmi podaného dovolania v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku sa netýka ich formálno-právneho uplatnenia v zmysle § 371 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku, ale vecných chýb, ktoré dovolateľ v podaní namieta (rozhodnutie najvyššieho súdu uverejnené v Zbierke pod č. 120/2012).

Obvinená v dovolaní namieta, že: (i) trestné stíhanie bolo účelovo vedené iba „vo veci“ pri splnení podmienok podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku, (ii) trestné stíhanie bolo začaté pro futuro pre skutok, ktorý sa ešte nestal, (iii) nejasná formulácia skutku jej znemožňovala riadny výkon obhajoby, (iv) skutok ani jeho právna kvalifikácia nevyjadruje, na koho mala v zmysle § 336 ods. 1 písm. a) až d) Trestného zákona pôsobiť, (v) odôvodnenia napadnutých rozhodnutí sa nezaobierajú jej vecnými výhradami, (vi) Z. U. v tejto veci pôsobila ako agentka provokatérka a sčasti ako svedkyňa spolupracujúca s orgánmi činnými v trestnom konaní, (vii) nezákonnosť pôsobenia Z. U. ako agentky je daná nesprávnou kvalifikáciou skutku a faktom, že menovaná nebola príslušníčkou polície (viii) ako advokátka len vykonávala úkony smerujúce k predaju pozemku vo vlastníctve jej klientky s tým, že podmienkou tohto predaja bolo zastavenie trestného stíhania Z. U. a nie naopak, (ix) vyhotovené záznamy podávajú značne skreslený obraz o jej komunikácii so Z. U., nakoľko zachytávajú len ich neskoršie stretnutia, kedy postupovala v súlade so zámerom klientky odpredať pozemok, netušiac, že jej záujem je iba predstieraný, (x) trestné stíhanie Z. U. bolo zastavené zákonným spôsobom a že ona pri výkone obhajoby nevybočila zo zákonného rámca toho, čo je dovolené advokátovi, resp. že jej nebolo preukázané priame pôsobenie na výkon právomoci inej osoby a ani to, že by ona sama bola podplácanou osobou, (xi) súdy rezignovali na vyhodnotenie dôveryhodnosti Z. U., (xii) dôkaznú situáciu hodnotili nevyvážené, (xiii) skutok je opísaný spôsobom, akoby Z. U. nebola o úplatok žiadaná, nedala ho ani nesľúbila, ale ako keby ho bola donútená prediť, (xiv) použitie formulácie „vzdanie sa pozemku“ v skutku nezodpovedá forme jeho scudzenia - predaju a (xv) nesprávna kvalifikácia skutku má dopad aj na príslušnosť súdov, ktoré v danej veci rozhodovali.

Obvinenou uplatnené námietky možno z pohľadu dovolacieho súdu najprv rozdeliť do troch skupín. Prvú tvoria výhrady, ktoré zjavne nespĺňajú atribúty žiadneho z dovolacích dôvodov vymedzených prvým odsekom § 371 Trestného poriadku. Do druhej skupiny spadajú tvrdenia, ktoré by si z pohľadu dovolacieho súdu síce vyžadovali bližšiu pozornosť, avšak pre nespĺnenie podmienky vyjadrenej v ustanovení § 371 ods. 4 Trestného poriadku sa nimi nie je možné zaoberať a tretiu skupinu predstavujú námietky, ktoré napriek svojej formálno-právnej relevancii nie sú dôvodné.

Celkom mimo zákonom vymedzené dovolacie dôvody stojí okruh obvinenej námietok narážajúci na ustálené skutkové zistenia s cieľom ich revízie. Konštatované vyplýva priamo zo zákona - znenia vety za bodkočiarkou ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, podľa ktorej správnosť a úplnosť zisteného skutku dovolací súd nemôže skúmať a meniť. Dovolaním sa teda nemožno domáhať zmeny v rozsahu vykonaného dokazovania či spôsobe hodnotenia dôkazov a z nich vyplývajúcej dôkaznej situácie ako celku. S výnimkou, ak je dovolateľom minister spravodlivosti z dôvodu podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku, je tento mimoriadny opravný prostriedok určený len na nápravu výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných pochybení, ktorých výpočet je taxatívne upravený v prvom odseku ustanovenia § 371 Trestného poriadku. Preto ani dovolateľom tvrdený extrémny nesúlاد právoplatne zisteného skutku s vykonanými dôkazmi nenaplnia žiaden z dovolacích dôvodov

vymedzených prvým odsekom § 371 Trestného poriadku (k tomu pozri rozhodnutia uverejnené v Zbierke pod č. 57/2007-II., 47/2014-II., 14/2015-II. a III.).

Podstatná časť obvinenej dovolania v tomto smere obsahuje tzv. skutkové námietky (viii až xii), ktorými sa v tomto type mimoriadneho opravného konania už v zásade nemožno (opakovane) zaoberať, a preto ich treba bez ďalšieho odmietnuť.

Konkrétne ide o argumentáciu, ktorou obvinená predkladá vlastný - od ustálených skutkových zistení (vyjadrených vo výrokovvej časti napadnutého rozsudku) odlišný a pre seba priaznivý opis stretnutí so Z. U., vrátane obsahu ich vzájomnej komunikácie, resp. keď uvádza, že ako advokátka postupovala výlučne podľa zákona a v súlade so záujmami svojej klientky či už v rámci jej obhajoby v trestnom konaní, alebo pri predaji časti pozemku v jej vlastníctve.

Na skutkové zistenia, ku ktorým dospeli skôr konajúce súdy, rovnako narážajú tvrdenia obvinenej o jednostrannom hodnotení dôkazov, keď v tejto súvislosti osobitne spochybňuje dôveryhodnosť Z. U. a tiež obsah ich zaznamenananej komunikácie s tým, že je vytrhnutý z kontextu. Aj v tomto prípade ide o právne neúčinné námietky, nakoľko určitý skutkový stav je vždy výsledkom hodnotenia vo veci vykonaných dôkazov.

Niektoré z námietok, ktoré by potenciálne mohli napĺňať dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c) a g) Trestného poriadku, obvinená uplatnila po prvýkrát až v dovolacom konaní, a preto ich pre nesplnenie podmienky tzv. „predchádzajúcej výčitky“ podľa § 371 ods. 4 Trestného poriadku treba odmietnuť bez toho, aby sa nimi najvyšší súd bližšie zaoberal.

Podľa prvej vety § 371 ods. 4 Trestného poriadku dôvody podľa odseku 1 písm. a) až g) nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom. Citované ustanovenie je zákonným vyjadrením tzv. koncentračnej zásady, ktorá sankcionuje „vedomú pasivitu“ dovolateľa tým, že ho vylučuje z účinného použitia skôr neuplatnenej námietky, spočívajúcej v porušení procesného práva, ktorému zodpovedá niektorý/é z vybraných dovolacích dôvodov. Pri nesplnení tejto kumulatívnej podmienky (a pri absencii iných relevantných dovolacích námietok) najvyšší súd postupom podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku vždy odmietne dovolanie pre zjavné nesplnenie dovolacích dôvodov uvedených v § 371 Trestného poriadku (k tomu pozri rozhodnutie uverejnené v Zbierke pod č. 11/2016).

Za neúčinné treba v naznačenom zmysle považovať konkrétne tie námietky (i a ii), ktorými obvinená vyjadruje nesúhlas so spôsobom vedenia prípravného konania z hľadiska jeho časovej postupnosti vrátane jej prístupu k uplatňovaniu obhajovacích práv v ňom, ako aj výhradu (vi), že napadnuté rozhodnutie je okrem iných dôkazov založené aj na výpovedi Z. U., ktorá po určitý čas mala v tejto veci vystupovať ako svedkyňa spolupracujúca s orgánmi činnými v trestnom konaní. Ako už bolo naznačené, hoci tieto námietky obvinená mohla uplatniť už v pôvodnom konaní, prvýkrát ich predostrela až v dovolacom konaní, a teda svojím spôsobom oneskorene.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Hoci ostatná rozhodovacia prax pod tento dovolací dôvod zaraďuje aj nedostatky v odôvodnení súdneho rozhodnutia (k tomu pozri bližšie uznesenie ústavného súdu z 9. júna 2022, sp. zn. I. ÚS 343/2022, ako aj ním odkazované rozhodnutia v bodoch 12. až 14.) nesúhlas s kvalitou odôvodnenia napadnutého uznesenia ako aj jemu predchádzajúceho rozsudku Špecializovaného trestného súdu (ktoré rozhodnutia je potrebné vnímať v obsahovej jednote) obvinená nepodporila v podstate žiadnou vysvetľujúcou argumentáciou; obvinená v rámci tejto námietky (v) sama nepoukázala na konkrétne výhrady, ktoré z jej pohľadu ostali nevysvetlené, pričom nie je úlohou dovolacieho súdu nahrádzať, resp. dopĺňať jej úvahy v danom smere.

Pokiaľ ide o námietky (iii a xiv), ktorými obvinená poukazuje na nejasnosť a vnútornú rozpornosť skutku, ktoré jej súhrnne mali brániť v aktívnom uplatňovaní svojich obhajovacích práv, tieto úzko súvisia s právnym posúdením skutku, a preto budú objektom pozornosti najvyššieho súdu v súvislosti dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku zakladá okolnosť spočívajúca v tom, že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané (a v zmysle rozširujúceho výkladu ešte predtým získané) zákonným spôsobom.

Tomuto dovolaciemu dôvodu obsahovo zodpovedá námietka (vi) o neprípustnej aktivite agentky, ktorá mala obvinenú vyprovokovať k spáchaniu inkriminovaného trestného činu.

Podľa § 117 ods. 2 Trestného poriadku konanie agenta musí byť v súlade s účelom tohto zákona a musí byť úmerné protiprávnosti konania, na odhaľovaní, zisťovaní alebo usvedčovaní ktorého sa zúčastňuje. Agent nesmie iniciatívne navádzať na spáchanie trestného činu; to neplatí, ak ide o korupciu verejného činiteľa alebo zahraničného verejného činiteľa a zistené skutočnosti nasvedčujú, že páchatel by spáchal taký trestný čin aj vtedy, ak by príkaz na použitie agenta nebol vydaný.

V tomto ohľade si je potrebné ustáliť, či konanie agentky (podľa § 10 ods. 19 Trestného poriadku pri odhaľovaní, zisťovaní a usvedčovaní páchatel'ov korupcie môže byť agentom aj iná osoba ako príslušník Policajného zboru) pri objasňovaní stihanej trestnej činnosti spadalo do rámca tzv. skrytej aktivity polície v súlade s § 117 Trestného poriadku, a teda či nešlo o neprípustnú policajnú provokáciu.

Definíciu oboch pojmov ponúka judikatúra najvyššieho súdu (rozhodnutie uverejnené v Zbierke pod č. 52/2014), podľa ktorej pod policajnou provokáciou treba rozumieť zámerné, alebo aktívne podnecovanie alebo navádzanie, či iné iniciovanie spáchania trestnej činnosti vedené snahou, aby osoba, ktorá by inak protiprávne nekonala, spáchala trestný čin. Skrytou aktivitou polície je činnosť zameraná na zistenie skutočností dôležitých pre trestné konanie, odhalenie páchatel'a trestného činu, zabezpečenie dôkazov o jeho trestno-právne postihnutel'nom konaní, zabránenie mu v jeho pokračovaní a na minimalizáciu spôsobených škôd. Kľúčovú odlišnosť skrytej aktivity polície od policajnej provokácie charakterizuje skutočnosť, že polícia neinicuje, t. j. neovplyvňuje u osoby vôľu spáchať trestný čin, ale takýmto zámerom vytvára u nej podmienky na dokonanie trestného činu, ktoré však nesmú byť výnimočné, ale objektívne možné, v danej situácii obvyklé a musia nastať až s časovým odstupom potom, čo sa páchatel' rozhodol spáchať trestný čin a preukázateľne urobil kroky k jeho spáchaniu.

Z dôkazov obsiahnutých v spise (najmä z výpovedí svedkýň Z. U., jej dcéry MUDr. O. U., obrazovo-zvukových záznamov a záznamov telekomunikačnej prevádzky) vyplýva, že orgány polície použitím agentky u obvinenej JUDr. Z. A. nevyvolali úmysel dopustiť sa korupčného konania, nakoľko tá si ho osvojila dávno predtým, než sa dotknuté orgány o jej protiprávnom konaní vôbec dozvedeli; prítomnosť agentky na tom nič nezmenila. Bola to práve obvinená, ktorá iniciatívne a opakovane ponúkla svojej vtedajšej klientke vybavenie zastavenia jej trestného stíhania výmenou za prevod jej vlastníckeho práva k pozemku. Tomu zodpovedá aktívne a cieľavedomé počínanie obvinenej nielen na stretnutiach so Z. U., ale aj mimo nich (pri komunikácii so zainteresovanými subjektmi), v rámci ktorých Z. U. viackrát vysvetľovala postupnosť jednotlivých úkonov, čím ju v podstate oboznámila s celkovým korupčným mechanizmom, dohovárala s ňou predmet i výšku úplatku, podporovala ju k danému prevodu, ubezpečujúc ju, že „všetko je na dobrej ceste“, podieľala sa na predložení kúpnych zmlúv Z. U., ktorú vystríhala pred vyzradením predmetného komplotu príslušnej vyšetrovateľke. Postupom Z. U., resp. políciou bol teda obvinenej korupčný zámer iba realizovaný; cez osobu agentky polícia len pasívne monitorovala inkriminovaný skutkový dej bez toho, aby určovala rozsah činu, spôsob jeho vykonania či iné okolnosti relevantné z hľadiska kvalifikácie skutku.

Na uvedenom nič nemení fakt, že Z. U. odmietla prvotnú ponuku obvinenej a následne s niekoľkomesačným odstupom si s obvinenou dohadovala stretnutia, na ktorých sa opätovne otvorila myšlienka vybavenia zastavenia trestného stíhania za prevod vlastníckeho práva k pozemku. Ako bude

vysvetlené nižšie, v tomto prípade boli všetky znaky skutkovej podstaty stíhaného trestného činu naplnené už momentom vyslovenia inkriminovanej ponuky obvinenou, ktorej vôľa zrealizovať obsah ňou vyslovenej ponuky pretrvávala aj po dlhšej časovej odmlke spôsobenej zdravotnými komplikáciami Z. U.

Najvyšší súd teda nevzhladol túto námietku za dôvodnú a stotožnil sa so závermi súdov nižších stupňov, ktoré v odôvodneniach svojich rozhodnutí zrozumiteľne uviedli, prečo konanie agentky Z. U. nevykazuje známky policajnej provokácie.

K naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dochádza, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Nadväzujúc na už uvedené teoretické východiská k naposledy citovanému dovolaciemu dôvodu, tento pripúšťa dve vzájomne sa nevyklučujúce alternatívy námietok; prvá umožňuje vyjadrovať nesúhlas s právnou kvalifikáciou skutku a druhá s neprávnyim použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia. Existencia uvedených pochybení však sama osebe nestačí, nakoľko z kvalitatívneho hľadiska sa podľa § 371 ods. 5 Trestného poriadku zároveň musí výrazne prejavovať na právnom postavení obvineného.

Uplatnenie naposledy citovaného dovolacieho dôvodu obvinenou je do značnej miery podmienené jej nesprávnou aplikáciou Trestného zákona v kontexte jeho časovej pôsobnosti (námietka iv), ktorá je v uvedenom zákone upravená v § 2 ods. 1 tým spôsobom, že trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný. Ak v čase medzi spáchaním činu a vynesením rozsudku nadobudnú účinnosť viaceré zákony, trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona, ktorý je pre páchatel'a priaznivejší. Ako vyplýva zo stíhaného skutku, jeho páchanie prebiehalo od presne nezistenej doby v mesiaci október 2016 do 20. júla 2017, pričom až novelou Trestného zákona č. 312/2020 Z. z. došlo s účinnosťou od 1. januára 2021 k úprave trestného činu nepriamej korupcie podľa § 336 Trestného zákona tým spôsobom, ako na to poukazuje obvinená, a to navyše s prísnejšou výmerou trestnej sadzby [od 3 rokov do 8 rokov pri teraz zodpovedajúcej kvalifikácii skutku podľa § 336 ods. 1 písm. a) Trestného zákona oproti pôvodnej sadzbe do 3 rokov]. Do 31. decembra 2020, a teda aj v čase spáchania skutku obvinenou, sa trestného činu nepriamej korupcie podľa § 336 ods. 1 Trestného zákona dopustil ten, kto priamo alebo cez sprostredkovateľa pre seba alebo pre inú osobu prijal, žiadal alebo dal si sľúbiť úplatok za to, že bude svojím vplyvom pôsobiť na výkon právomoci osoby uvedenej v § 328, 329 alebo 330 alebo za to, že tak už urobil (po nevyhnutnej úprave). Stručne povedané, kvalifikácia skutku vychádza zo znenia zákona účinného v čase jeho spáchania, a preto nevyjadruje, na aký druh výkonu právomoci alebo osoby podľa § 336 ods. 1 písm. a) až d) Trestného zákona účinného od 1. januára 2021 bolo pôsobené.

Ako už bolo uvedené vyššie, správnosť použitej kvalifikácie je dovolací súd oprávnený konfrontovať výlučne so znením skutku, ktorého podstata v tejto veci spočíva v obvinenej opakovaných žiadostiach adresovaných Z. U. o prevod jej vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam pre bližšie neurčenú (inú) osobu, výmenou za vybavenie zastavenia jej trestného stíhania u príslušného orgánu činného v trestnom konaní.

Takto ustálené skutkové zistenia kvalifikačne zodpovedajú trestnému činu nepriamej korupcie podľa § 336 ods. 1 Trestného zákona v tej alternatíve, že obvinená priamo pre inú osobu (nie pre seba) žiadala úplatok za to, že svojím vplyvom bude priamo pôsobiť na výkon právomoci osoby uvedenej v § 329 Trestného zákona - príslušný orgán činný v trestnom konaní, t. j. prokurátora (§ 10 ods. 1 Trestného poriadku) ako verejného činiteľa (§ 128 ods. 1 Trestného zákona), ktorý v štádiu prípravného konania po vznesení obvinenia ako jediný disponuje právomocou zastaviť trestné stíhanie (§ 215 Trestného poriadku; k nutnosti priameho pôsobenia na výkon právomoci zákonom vybraných osôb pre naplnenie skutkovej podstaty trestného činu nepriamej korupcie podľa § 336 ods. 1 Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2020 pozri rozhodnutie uverejnené v Zbierke pod č. 49/2017).

Obvinenej námieta, že nebolo preukázané jej priame pôsobenie na výkon právomoci príslušného orgánu činného v trestnom konaní, resp. že nebolo zistené ani žiadne porušenie zákona zo strany prokurátora v súvislosti so zastavením trestného stíhania vedeného proti Z. U., i napriek značne skutkovej povahe, nemá z hľadiska naplnenia skutkovej podstaty trestného činu nepriamej korupcie podľa § 336 ods. 1 Trestného zákona žiaden právny význam. Tento trestný čin je totiž dokonaný už tým, že páchatel požiadaval o úplatok (hoci aj pre inú osobu) za to, že svojím vplyvom bude pôsobiť na výkon právomoci niektorej z osôb uvedených v naposledy označenom ustanovení. Inými slovami, nevyžaduje sa, aby páchatel u takejto osoby aj skutočne intervenoval a ak áno, nie je podstatné, či jeho pôsobenie sa odrazilo na výkone jej právomoci. Osoba, na ktorú má byť pôsobené, teda o tejto skutočnosti nemusí mať žiadnu vedomosť (k tomu pozri rozhodnutie uverejnené v Zbierke pod č. 16/1981-I.).

O trestný čin podvodu podľa § 221 Trestného zákona by v dotknutom prípade mohlo ísť za situácie, ak by obvinená nemala v úmysle pôsobiť vyššie uvedeným spôsobom a pred Z. U. by takýto príslub len predtierať v záujme obohatenie seba či inej osoby (k tomu pozri rozhodnutia uverejnené v Zbierke pod č. 16/1981-II., 32/1987-II. a 59/2008-II., ako aj tam uvedené stanovisko pod č. 16/1988-IV.). Aj pri takomto posúdení však dovolací súd musí striktné vychádzať z formulácie skutku, pričom subjektívnu stránku, ktorá predstavuje vnútorný vzťah páchatela k spáchanému trestnému činu, môže hodnotiť len sprostredkované - na základe toho, ako sa navonok prejavuje v jeho konaní, ktorého popis je obsahom skutkovej vety rozhodnutia (stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu uverejnené v Zbierke pod č. 3/2011). Z konania obvinenej, ako je ustálené v skutku, pritom nič nenasvedčuje tomu, že by u nej absentovala skutočná vôľa svojím vplyvom pôsobiť na výkon právomoci osoby uvedenej v § 329 Trestného zákona; obvinená po tom, čo vyslovila inkriminovanú požiadavku, vedome uskutočňovala svoj príslub, ktorého výsledkom malo byť zastavenie trestného stíhania Z. U.. Obvinená sa zúčastnila na podpise kúpnej zmluvy, prostredníctvom ktorej sa mal prevádzať predmet úplatku - súbor nehnuteľností v prospech inej osoby s tým, že Z. U. poskytovala faktickú garanciu v tom, že k prevodu vlastníckeho práva k týmto nehnuteľnostiam v jej vlastníctve nedôjde skôr, ako jej trestné stíhanie bude právoplatne zastavené.

V tomto prípade nejde ani o trestný čin vydierania podľa § 189 Trestného zákona (xiii), nakoľko zo skutku nevyplýva, že by Z. U. bola k predaju dotknutých nehnuteľností akokoľvek nútená obvinenou, a to či už použitím násilia, alebo pod hrozbou násilia alebo inej ťažkej ujmy. Početnosť žiadostí obvinenej o takýto prevod vlastníckeho práva v súvislosti s príslubom zastavenia trestného stíhania na uvedenom nič nemení.

Na základe týchto úvah neobstoja ani sprievodné námiety (vii a xv) týkajúce sa príslušnosti vo veci konajúcich súdov a zákonnosti použitia Z. U. z hľadiska, či spĺňa definíčné kritériá agenta podľa § 10 ods. 19 Trestného poriadku.

Za neopodstatnenú najvyšší súd považuje i výhradu k samotnému spôsobu formulácie skutku, označujúcu ho za nejasnú a vnútorne rozpornú (iii a xiv). Obvinená v tejto súvislosti akcentovala pochybnosť, kto mal byť prijímateľom úplatku, pričom ako už bolo uvedené v skoršej časti tohto rozhodnutia, obvinená nežiadala úplatok pre seba, ale pre inú osobu, čiže trestnej činnosti sa dopustila „len“ ako tzv. intervenujúca osoba. K namietanému slovnému spojeniu použitému v skutku: inak nechcené vzdanie sa pozemku vo vlastníctve Z. U. formou odpredania, treba zopakovať, že pre naplnenie skutkovej podstaty prečinu nepriamej korupcie podľa § 336 ods. 1 Trestného zákona je celkom irelevantné, aký postoj k vyššie opísanej žiadosti obvinenej Z. U. zaujímal, nakoľko v predmetnom prípade bol stíhaný trestný čin dokonaný momentom vyslovenia spornej ponuky. Použitú formuláciu inak nechcené vzdanie sa je navyše potrebné vnímať v celkovom kontexte, a to tým spôsobom, že Z. U. by za iných okolností nad predajom dotknutých nehnuteľností ani nerozmýšľala. Podstata skutku inými slovami nebola sporná, obvinená vedela, za čo je trestné stíhaná a tomu aj mohla prispôbiť svoju obhajobu.

Sumarizujúc, najvyšší súd na podklade vyššie rozvedených úvah, pre zrejmé nesplnenie dovolacích dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 Trestného poriadku, jednomyselne odmietol dovolanie obvinenej

spôsobom, ako je to uvedené vo výrokovej časti toho rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.